

valencià i per la llengua antiga — ; si el valencià distingeix entre el primer i el segon terme i si uns escriptors mantenen aquesta distinció en llur literatura epistolar, no es pot afirmar, d'una manera absoluta, que el català hagi reduït a dos els seus demostratius, per bé que ho hagin fet gairebé totalment els parlars del Principat ; seria bo d'examinar com apareixen els fets estudiats pel Sr. Badia en italià i en francès, tant en la llengua antiga com en els dialectes). — CARME BOYÉ, Secretari.

6 desembre 1950: Història. — Presideix el Sr. FERRAN SOLDEVILA.

El Sr. EUFEMIA FORT I COGUL s'ocupa de *La figura de Simó Salvador, bisbe de Barcelona (1369-1445)*. Comença dient que la figura d'aquest bisbe és gairebé desconeguda, puix que la documentació referent a ell s'ha dispersat i els episcopologis barcelonins més aviat desorienten. A més, damunt d'ell plana la sospita d'il·legitimitat d'origen, però el comunicant ha pogut provar amb documents que era fill de Berenguer Salvador, notari, i de Geraldona de Puig, i que havia nascut l'any 1369 a la Selva del Camp. Simó Salvador devia anar a l'Estudi de Bolonya : així consta en una sol·licitud per a ell, de Joan I, l'any 1391. Benet XIII i el rei *Magnànim*, més tard, l'utilitzaren com a diplomàtic. Del 1397 coneixem intervencions seves a la Cort papal de Roma, com a ambaixador del papa Luna, per tal de gestionar la unió de l'Església durant el Cisma. A principis del segle xv el trobem de rector a Montblanc, on donà un gran impuls a l'obra de l'església de Santa Maria. Però la seva residència habitual fou a la Cort de Benet XIII. Ell rebé els ambaixadors del Concili de Constança, arribats a Peníscola pel gener de 1417. Sembla, però, que Simó Salvador no seguí l'Antipapa en la seva obstinació. El 1420 Martí V el fa ardiaca de València quan ja era canonge de Lleida i de Barcelona, i el rei Alfons l'envia a Roma per tal de gestionar prop del Pontificat diversos afers relacionats amb la futura conquesta de Nàpols. Insisteix el comunicant amb textos que proven la confiança que Alfons *el Magnànim* tenia a Simó Salvador. Diu que ell preparà el Conclave de Sant Mateu, on Gil Sánchez Muñoz, el successor del papa Luna, declarà extingit el Cisma. (1429). Finalment, com a premi dels seus grans serveis a la Corona, aconsegueix d'obtenir la mitra barcelonina (1433). Del regisme pontifical de Simó Salvador cal considerar la seva actuació com a prelat, que deixà disposicions fructíferes ; les seves tibants relacions amb el Consell barceloní ; la seva tasca a les Corts i la seva presència als Concilis, i els seus mecenatges, principalment el retaule de Sant Salvador a la Seu de Barcelona.

Intervenen el PRESIDENT (remarca l'interès de la combinació de les dades locals ofertes pels arxius de la Selva del Camp amb la perspectiva universal d'aquest singular personatge, que visqué i influí en la transcendental cruïlla del Cisma d'Occident) i el Sr. F. DURAN I CAÑAMERAS. — JOAN MERCADER, Secretari.

16 desembre 1950: Art i Arqueologia. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. JOSEP DE C. SERRA I RÀFOLS fa un *Examen comparatiu de cases de Pompeia i d'Empúries*. Comença dient que fa molts anys que s'inicià l'excavació de les restes d'una gran casa a la ciutat romana d'Empúries ; recentment s'ha completat l'excavació i, coneguda del tot la seva planta, es poden fer algunes comparacions que permetin de datar i filiar els seus elements més antics, ja que durant el transcurs del temps en què fou habitada experimentà gran nombre de transformacions. El barri romà d'Empúries fou edificat en el lloc que havia ocupat la població indígena, la qual voltava la